

Handläggare
Leif Styfberg
Telefon: 08-508 35 500

Till
Arbetsmarknadsnämnden
den 19 maj 2015

Ärende 7

Remissyttrande över överenskommelse om bas sfi-utbildning för kortutbildade

Remiss från Kommunförbundet Stockholms län

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att inte anta den överenskommelse om samverkan kring sfi-bas-utbildning som Kommunförbundet Stockholms läns styrelse rekommenderat.
2. Arbetsmarknadsnämnden beslutar justera paragrafen omedelbart.

Thomas Lundberg
tf arbetsmarknadsdirektör

Jussi Koreila
avdelningschef SFI Stockholm

Sammanfattning

Ett samarbete på Södertörn har sedan 2013 pågått i syfte att utveckla en sfi-utbildning för analfabeter och kortutbildade – sfi-bas. Kommunförbundet Stockholms län (KSL) bedömer att arbetet varit framgångsrikt och därför beslutade KSLs styrelse vid sitt sammanträde 2015-03-19 att rekommendera kommunerna i länet att anta en överenskommelse om samverkan kring sfi-bas-utbildning för kortutbildade och analfabeter. Överenskommelsen innebär bland annat att alla kommuner som antar den ska skicka potentiella deltagare till sfi-bas och att de kommuner som ingår i överenskommelsen ska arbeta utifrån den modell sfi-bas-utbildningen bygger på. Stockholms stad bedriver sedan 2009 ett aktivt och framgångsrikt arbete med att utveckla metoder och pedagogiska modeller för målgruppen. Av det skälet, men också på grund av att projektmodellen inte varit verksamt i mer än ett och ett halvt år, konstaterade stadsdirektören i ett remissvar till KSL i november 2014 att det inte finns skäl att införa den föreslagna modellen.

Därtill kommer att arbetsmarknadsnämnden har avtal med upphandlade utbildningsanordnare och därför inte kan skicka studerande på studieväg 1 till sfi-bas i andra kommuner om det inte föreligger särskilda skäl. Förvaltningen föreslår därför att nämnden inte antar överenskommelsen kring sfi-bas-utbildning för kortutbildade och analfabeter.

Bakgrund

Invandare med kort eller ingen tidigare skolgång, de som studerar på studieväg 1, är inte funktionellt läs- och skrivkunniga och står långt från arbetsmarknaden. Gapet är stort mellan de erfarenheter de har med sig och de krav som idag ställs på dagens arbetskraft. Det är alltså en utmaning för sfi att lyckas med denna målgrupp. De studerande ska samtidigt som de lär sig språket också lära sig läsa och skriva och tillägna sig grundläggande kunskaper om omvärlden.

Sedan 2008 arbetar Stockholms stad med att utveckla arbetsformer och pedagogiska modeller anpassade till målgruppens behov. Delprojektet Rätt steg inom europeiska socialfondsprojektet Etablering Stockholm var framgångsrikt och ledde till en undervisnings- och aktivitetsmodell som implementerades på SFI Västerort 2013. Den går ut på att den ordinarie sfi-utbildningen kompletteras med ett mera praktiskt och samhällslivsinriktat innehåll där modersmålsstöd och kontakter med det omgivande samhället är några av förklaringarna till de goda resultaten.

För att komma vidare i arbetet och för att ha en bättre beredskap att möta målgruppen tog SFI Stockholm 2013 fram ett handlingsprogram för studieväg 1. Fyra övergripande utvecklingsområden identifierades: Fördjupad introduktion med arbetsmarknadsanknytning, utbildningsgrupp för yngre, pedagogiken och samverkan med andra aktörer. På SFI Västerort pågår ett omfattande utvecklingsarbete inom ramen för handlingsprogrammet. En introduktionskurs till stor del på modersmålet har tagits fram. Försök görs med läs- och skrivinlärning på modersmålet parallellt med undervisning på svenska. En metod- och processutvecklare har knutits till arbetet som är inne i en kreativ fas.

Under hösten 2012 påbörjades ett samarbete kring målgruppen mellan sex kommuner i Södertörn: Södertälje, Botkyrka, Huddinge, Haninge och Värmdö. Syftet var att utveckla en utbildningsmodell för analfabeter och andra kortutbildade. Efter en förstudie genomfördes projektet under perioden 2013-2014. Verksamheten genomfördes som ett projekt med stöd från länsstyrelsen och KSL.

Ärendet

KSL bedömer att arbetet inom projektet sfi bas pågått i ett och ett halvt år och att det varit framgångsrikt. Därför beslutade KSLs styrelse vid sitt sammanträde 2015-03-19 att rekommendera kommunerna i länet att anta en överenskommelse om samverkan kring sfi-bas-utbildning.

Förslaget går ut på att sfi-bas-utbildning ska genomföras vid ett antal noder som bildas på olika håll i länet. Dessa ska arbeta enligt den modell som tagits fram inom ramen för bas-projektet och en nod ska uppfylla ett antal kriterier innan den kan godkännas. Samtliga kommuner som antar överenskommelsen ska skicka studerande som tillhör målgruppen till en lämplig nod.

Stockholms stad tillfrågades under hösten 2014 om intresse fanns av att delta som en nod inom ramen för överenskommelsen. Den bedömning som gjordes var att det pågående utvecklingsarbetet inte skulle kunna fullföljas självständigt inom ramen för en överenskommelse varför staden Stockholms stad svarade nej.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom SFI Stockholm.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Det är positivt att det pågår ett utvecklingsarbete med syfte att stödja invandrare med ingen eller kort utbildning. Alla kunskaper om målgruppen är värdefulla och ett erfarenhetsutbyte mellan alla som arbetar med målgruppen är positivt. Förvaltningen konstaterar att det finns likheter mellan den modell som föreslås och det arbete som genomförs i Stockholms stad inom ramen för verksamheterna Rätt steg och SIMBA, vilket innebär att staden och KSL i väsentliga delar dragit samma slutsatser om vad som är viktigt för målgruppen.

Förvaltningen delar den uppfattning stadsdirektören framförde i sitt svar i samband med remissbehandlingen av överenskommelsen under hösten 2014:

”Vår övergripande bedömning är dock att det, mot bakgrund av det utvecklingsarbete som genomförs i Stockholms stad, finns skäl att ifrågasätta lämpligheten att i detta skede fatta ett gemensamt beslut om en modell av den karaktär som föreslås. I Stockholms stad pågår fortfarande, efter flera års arbete, ett aktivt metodutvecklingsarbete utifrån målet att utveckla en så bra modell som möjligt. Detta behöver relateras till att den modell som KSL föreslår utgår från erfarenheter från ett arbete som bedrivits under ca ett och ett halvt år på endast ett ställe i länet. (...) Slutsatsen av detta blir att arbetet

på området inte uppnått den mognadsgrad som kan krävs för att det ska finnas goda skäl för att införa den föreslagna modellen.

Stadens främsta kritik mot den modell som förespråkas utgår från att den lämnar mycket lite utrymme för anpassning, dels utifrån de skilda förutsättningar de studerande kan ha, dels utifrån de skilda förutsättningar länets kommuner kan ha.”

Stadsdirektören framför också att det är svårt att ta ställning till den föreslagna modellen eftersom det saknas motiveringar till förslagen och att det är oklart hur organisationen ska se ut. Stadsdirektörens remissvar i sin helhet bifogas.

Ytterligare ett skäl mot att anta överenskommelsen är att den kommun som antar överenskommelsen åtar sig att skicka potentiella deltagare till en av noderna. Stockholm stad har avtal med upphandlade utbildningsanordnare för sfi på studieväg 1. Studerande kan alltså inte skickas till andra kommuner annat än i de fall det finns skäl som arbete i annan kommun.

Förvaltningen föreslår att arbetsmarknadsnämnden beslutar att inte anta överenskommelsen om samverkan kring sfi-bas-utbildning för kortutbildade och analfabeter.

Bilagor

1. Sfi bas rekommendation
2. Sfi bas överenskommelse
3. Kvalitetskriterier Sfi bas
4. Budget sfi bas helår
5. Sfi- bas – överenskommelse och betalningsmodell för sfi-bas och sfx (Svar på remiss från Kommunförbundet Stockholms län)